

UN "PAPERET" D'UN "MORET" DE POBLE

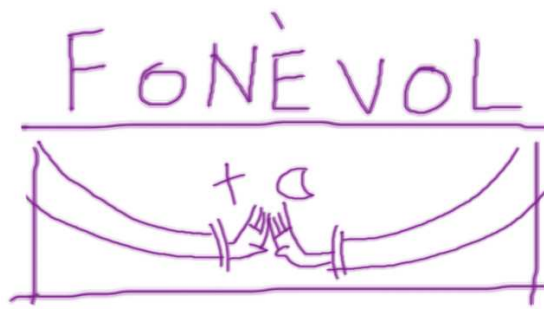
Vicent Brotons Rico

He dubtat molt a l'hora d'encarar l'escriptura d'aquest article: to irònic? to pamfletari? voluntat pedagògica? solemnitat?...

Finalment he optat per un to sincer adreçat a molts festers, festeres i esposes, mares i nòvies de festers. Vull establir un diàleg sense prejudicis, d'un fester petrerí amb un fester de les meues admirades festes de Moros i Cristians d'Alcoi. Amb humilitat, modèstia, però sense complexos: les festes alcoianes, per a mi, no són millors que les de Petrer; així com les de Petrer no són millors, posem per cas, que les del Rebolledo. Eixe rànquing, si de cas, l'establiran el propis protagonistes de les festes i, sobretot, els "mirones", és a dir, els espectadors i espectadores més o menys partíceps actius en la mateixa festa.

Partint d'eixe principi d'igualtat, jo crec, sincerament, que les celebracions de Sant Jordi són l'origen de totes les festes de Moros i Cristians —patró i referent—, però també estic convençut que, amb el pas dels anys, molts altres pobles han anat construint la seua pròpia tradició —centenària, en molts casos, i feta d'imaginari col·lectiu, és a dir mentides, llegendari, anacronismes i altres acientifismes— tan absolutament meravellosa com entranyable i respectable. Les tradicions han anat evolucionant lligant-se a la modernitat o, pel contrari, encarcarant-se fins a fer-se esperpèntiques. De tot n'hi ha.

Petrer ha evolucionat en allò de la participació femenina de la mateixa manera que la societat. Hem passat d'aquell càrrec femení simbòlic important de

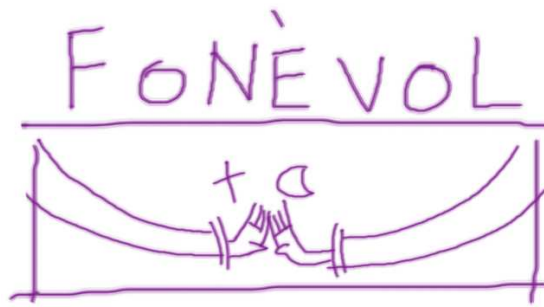
principis del segle XX de l'abanderada, a la participació amb plenitud de drets i deures de les dones en la seua condició de subjectes no dependents ni de l'edat, la vinculació familiar o el permís que li done la Unió de Festejos de Sant Bonifaci Màrtir (equivalent de l'Associació Sant Jordi) o qualsevol de les deu comparses (equivalent de les vostres filaes).

El procés va començar abans que arribara la democràcia, és a dir, abans que se reconegueren els drets civils de ciutadans i ciutadanes i, per suposat, abans que se reconeguera la igualtat jurídica de la dona amb l'home.

Els anys seixanta foren els tímids inicis; el setanta feren irreversible el procés de participació de la dona; els huitanta la va augmentar significativament; els noranta foren la dècada de l'entrada massiva a les directives de les comparses i de la Unió de Festejos (UF) —amb presidències de comparses incloses— i el segle XXI, aprofitant el centenari del càrrec de l'abanderada, ha servit per eliminar els pocs obstacles normatius per a la participació femenina que encara existien en els estatuts de la UF.

Hui, eixe debat no existeix a Petrer. En cinquanta anys, amb petites polèmiques, però sense virulències incíviques, l'hem anat resolen. És clar que encara queden algunes qüestions d'"estètica festera" que ens separen als hòmens i les dones perquè, hui per hui, hi ha consens social i fester en això. No hi ha hòmens abanderats, ni xiquets rodelles, ni capitanes. Ni les dones es posen el trages dels hòmens ni els hòmens els de les dones. No hi ha esquadres —nosaltres les denominem "filaes"— mixtes (al poble veí, Elda, sí, i no passa res). No tenim ambaixadores, per ara, però sí tiradores (artilleres) lliurades en cos i ànima a aquests importants "actes bèl·lics".

No sé com serà el futur, però estic segur que els canvis que hi haja respondran als temps que corren i no alteraran per a res la tradició, tan ahistòrica i

feliçment manipuladora i grotesca com la d'Alcoi, per cert. Poca broma amb la història. Les festes de Moros i Cristians, per definició, són un, disculpeu l'expressió, "sublim exercici de menfotisme històric". I me n'alegre, sense ironies.

Si a Alcoi podeu resoldre com més prompte millor el que nosaltres, poble molt menys lligat a la modernitat i a l'avantguarda en tantíssimes coses, hem resolt al llarg de cinquanta anys amb el trellat de la convivència ciutadana d'hòmens i dones és una cosa que ja sé que decidireu vosaltres, faltaria més. Ara, crec que si l'absència d'eixe trellat us du a radicalitzar i podrir el conflicte, estareu fent-li un flac favor a la projecció internacional de la festa de Moros i Cristians, la ciutat d'Alcoi, el País Valencià i la mateixa suposada "democràcia madura espanyola" amb què tant es plenen la boca alguns polítics que en el conflicte de drets que té Alcoi callen sospitosament només perquè duen corbata. Són molt hòmens, pobres.

Vicent Brotons Rico

Universitat d'Alacant